

'De mens dient zichzelf
te maken tot een
integraal bestanddeel
van de ecologie'

Tijdens hun deeltijdopleiding aan Warmonderhof ontmoeten Fenna van der Hagen (29) en Martijn Meijers (28) elkaar voor het eerst. Dochtertje Mia komt ter wereld op het moment dat de droom van haar ouders werkelijkheid wordt, op een landgoed van 50 hectare met kasteel in hartje Zevenaar, dat stamt uit de 14e eeuw. Hier nemen ze de tuinderij over en start hun groene avontuur. *Tekst: Mali Boomkens / Foto's: Mali Boomkens en Dick Boschloo*

Het is maart 2014. De lente breekt aan. Als de toenmalige tuinders van Huis Sevenaer vlak voor de start van het groeiseizoen besluiten te vertrekken, komt er plotseling een plek vrij voor nieuwe ondernemers. De stichting, die het landgoed beheert naar het gedachtegoed van Jonkheer Hubert van Nispen (1919-2012), is hard op zoek naar iemand die vanuit een gedeelde visie het werk in de tuinderij wil oppakken. Via via bereikt dit nieuws Martijn en Fenna, die dan nog niet eens echt serieus naar land aan het zoeken zijn.

Integrale teeltmethode

We reizen terug naar eind jaren '50. De naoorlogse mentaliteit in de landbouw wordt sterk getekend door modernisering en intensivering, gepaard gaand met overmatig gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen. Jonkheer van Nispen gaat hier volop in mee, tot hij zijn koeien en akkerbouwgewassen ziek ziet worden. Hij wil zijn vermoeden dat hijzelf de boosdoener is testen en begint groenten te telen zonder chemische of organische bestrijdingsmiddelen en uitsluitend gebruikmakend van natuurlijke mest. Uit dit succesvolle experiment rolt zijn 'integrale teeltmethode'. Zijn tijd ver vooruit, benadrukt Van Nispen in een manuscript uit 1971: "[de mens] dient zichzelf te maken tot een integraal bestanddeel van de ecologie. Door actief het goede te bedrijven, zal hij het kwade terugdringen tot iets, dat slechts potentieel aanwezig is." De Gemeente Zevenaer en haar inwoners denken hier anders over. Zij zijn meer dan geïnteresseerd in het omvormen van grote delen van Landgoed Huis Sevenaer naar in-

dustrie en woningbouw. De Jonkheer raakt verwickeld in vele rechtszaken. Hij voert een levenslange strijd om zijn landgoed te behouden als gemengd bedrijf, waar hij zijn integrale landbouwmethode kan doorontwikkelen. De consument toont als enige partij interesse in zijn onbespoten groenten. Al snel groeit zijn afzet uit tot nationale schaal.

De Jonkheer levert zijn strijd niet geheel alleen. Het Canadese meisje Joyce voegt zich zo'n 50 jaar geleden aan zijn zijde, tot op de dag van vandaag toegewijd aan de vleeskoeien en nu de enige bewoonster van het kasteel. Zij weet als geen ander waar de Jonkheer voor vocht. Samen richtten ze de stichting op. Martijn: "Eigenlijk om het landgoed onsterfelijk te maken. Het basisgedachtegoed van de Jonkheer was dat het landgoed een gemengd bedrijf moet blijven, met tuinbouw, akkerbouw en veeteelt." Een belangrijk gegeven daarbij is dat de tuinderij er niet is om geld in het laatje te brengen voor het landgoed. "Het is belangrijk dat er geld wordt verdiend, want het landgoed moet zichzelf bedruipen. Maar in de eerste plaats, het allerbelangrijkste is dat er landbouw bedreven wordt."

Toegang tot land

Martijn en Fenna kunnen zich hier goed in vinden. Een zeer uitgebreid kennismakingsproces, waarin beide partijen worden bijgestaan door accountants, resulteert in een interessante samenwerkingsconstructie met het landgoed. Martijn: "Het is best een ingewikkelde constructie. Waar het op neerkomt, is dat wij geen pacht betalen of huur voor de

gebouwen die we gebruiken. In plaats daarvan dragen we de helft van de winst af. Dat is winst nadat er een aantal kosten af zijn en ook nadat ons inkomen gereserveerd is. Ons inkomen hebben we nu heel laag ingeschaald. We verdienen weinig omdat we net zijn begonnen, dus blijft er nu niets over voor de stichting. Het is de bedoeling dat dat gaat veranderen. We gaan dan dus een deel van de winst afstaan, maar ons inkomen gaat

ook omhoog. Dit zijn gegevens die niet zijn vastgesteld, maar de evaluatiemomenten waarop we samen bepalen 'wat is redelijk?', die zijn wel vastgelegd. Er wordt jaarlijks gekeken naar de jaarrekening en hoe die opgesteld moet worden." De tuinderij is een VOF met drie vennoten: Martijn, Fenna en de stichting. De stichting kan ook effectief invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering. Dat betekent dat bijvoorbeeld bij grote aankopen

eerst met elkaar overlegd moet worden en alledrie de vennoten het met elkaar eens moeten zijn. Al leveren ze hiermee ondernemingsvrijheid in, volgens Martijn is dit "een constructie, die het voor ons mogelijk maakt om hier te starten zonder dat we een groot ondernemingsrisico hebben."

Op zoek naar identiteit

Op 1,7 hectare telen Martijn en Fenna nu ongeveer 60 verschillende soorten groente, met een afzet van 30 groentepakketten, voornamelijk in Lent, en losse verkoop aan het landgoedrestaurant en op de biologische markt in Nijmegen, met zo'n 150 vaste klanten. Het aankomende seizoen zal hun afzet zich uitbreiden naar een natuurvoedingswinkel met drie locaties. Bewoners in Zevenaar lijken nog steeds niet te springen om een biologisch groentepakket van de tuinderij. Misschien komt het door het verleden dat nog als een zwarte sluier over het landgoed heen ligt. Het is heel gesloten en een tikkeltje mysterieus. Tijdens de eerste open dag was er wel een enorme opkomst. "Als er dan ergens een tipje van de sluier wordt opgelicht, komt iedereen wel even kijken." Het heeft waarschijnlijk tijd nodig. Martijn en Fenna zijn zich de plek zelf ook nog eigen aan het maken. Wie ben je en hoe profileer je dit naar buiten toe als je nog maar net je eigen bedrijf hebt opgestart, op een plek waar je onderdeel uitmaakt van een groter geheel? Martijn: "Voor mij is de wens naar zelfbeschikking en zelfvoorzienendheid altijd aanwezig geweest." Fenna: "Wat is de essentie voor mij? Het is een beetje het ideaalbeeld van vroeger dat je al je energie in één plek stopt. Boerderij en gezinsleven. Dat je daar, in je werk, één geheel van maakt." Het is nog zoeken, maar ieder op hun eigen manier en tempo vinden Martijn en Fenna hun integrale plekje in de ecologie, op het land, in de stad, tussen de dieren, in het bos en binnen hun eigen gezin.

